ČECHOAUSTRALAN

KRAJANSKÝ LIST

SRPEN 2008

www.cechoaustralan.com

V tomto čísle:-

Úvodník o nás - Barbara Semenov	*2*
VZPOMÍNKY „OSMAŠEDESÁTNÍKŮ“ - Píšeme rok 2008 - Jiří Stibal	*4*
Srpnové přemítání - Glosa Miloše Ondráška	*5*
Úvaha o uprchlících - David Placzek	*6*
Pražský srpen 68 - Fotografie Pavla Šindeláře	*7*
Odtud a Odjinud - IP	*9*
Mládež z České republiky na WYD 2008 - Vlasta Šustková	*11*
Australská baletka v Národním divadle - B. Semenov	*12*
Humor příběhy - I. Kolařík, S. Moc	*13*

Eva Klusacek

Mně se tak zastesklo po tvém náručí,
když dával jsem na klopu růžový květ.
Kdo mi v té dáli, tam za mořem zaručí
že se ti vrátím, že přijdu zpět
do květných palouků, vonících hájů,
do kraje pohádek, milostných tajů,
pak na břeh jezera, tam k tomu leknínu
nebo snad do zahrad pod keře jasmínu.
Kdo mi to všechno, všechno zaručí?
Mně se tak stýská po tvém náručí,
mně se tak stýská po tvém objetí
i po těch slzách, které v dojetí
s tváří tvých hořce jsem zulíbal.
Když jsem se ke rtům pak nahýbal
bylo mi tak nějak podivně.
Pak jsem již odcházel.
Růžový kvítek, jenž měla jsi na klíně
cestou mne provázel.
Chtěl bych však věřit, věřit jak první křesťané
v ten malý růžový květ.
V dálce až moje loď znavena přistane
mých myšlenek proud vrátí mne zpět
do kraje z něhož mi má lásko zůstane
tvůj malý růžový květ.

Josef Kubík 1949

Generální konzulát České republiky:
500 Collins Street, Melbourne 3000,
Tel: 03 9629 6196, Fax: 03 9629 1311

ÚVODNÍK O NÁS

V srpnu uplyne čtyřicet let od události, která dala podnět poslední velké vlně politické emigrace. Víme o exilu z předešlých dob - z let monarchie, o emigraci válečné a o emigraci poúnorové. Vysoký komisař Organizace spojených národů pro uprchlíky - *United Nations High Commissioner for Refugees, UNHCR* - uvádí, že mezi lety 1969 až 1989 odešlo z ČSSR na 250 000 lidí. Letošní léto v Praze více než kdy jindy nutí právě nás, krajany – emigranty ke vzpomínkám a úvahám o osudu naší země.

Sedím na Lávce pod sochou Bedřicha Smetany, naslouchám šumu vltavského jezu a turistům obdivujícím a objevujícím nejkrásnější město světa, vnímám neměnnou hradčanskou panorámu a nedivím se, že ji každý toužil mít, vlastnit a okupovat. Je to opravdu vzácný kousek země na této planetě.

Dost možná bude navždy předmětem různých zájmů těch, kterým nepatří. Rusové již dávno obsadili klíčové pozice obchodu turistického ruchu, Číňané, Korejci, Vietnamci se suverenitou sobě vlastní zaplavují s převahou místní trh, na který si ovšem dělá právo Evropská Unie, Američané zaujímají strategické vojenské pozice... má malá zem není a nebyla nikdy nezajímavá pro ty, kteří objevili její cenu.

Krajanům tuto cenu není třeba připomínat. Během letních měsíců jsem se v Praze setkala s mnoha spřízněnými Čechoaustralany.

S manžely Menšíkovými z Perthu jsem si dala schůzku na tradičně potkávacím místě – v slavné pražské kavárně Slavia. Padli jsme si okamžitě do noty, jsou také zcestovalými kosmopolity, věrni Austrálii a milující Čechy a Moravu. Nadšeně mi vyprávěli o své návštěvě Muzea českého a slovenského exilu 20. století v Brně, které založil Jan Kratochvil a které se věnuje obšírně třem vlnám exilu a zpracovávání archivní dokumentace exulantů, vydávání knih o exilu, filmové a televizní produkci a pořádání výstav na dané téma.

Společně jsme navštívili Senát a redakci Krajané.net. S tajemnicí Stálé komise Senátu pro krajany žijící v zahraničí, Broňou Hegrovou jsme hovořili o elektronické korespondenční volbě, které se snad krajané konečně dočkají během dalších čtyř let, také o schválení dvojího občanství, kde se ovšem lhůty řešení posouvají do příštího roku v závislosti na novém vystavování cestovních dokumentů s biometrickými prvky v rámci Evropské Unie.

V redakci Českého rozhlasu Krajané.net, jehož historická budova na Vinohradech právě prochází rozsáhlou rekonstrukcí, jsme se setkali s ředitelem Zahraničního vysílání Rádia Praha, Miroslavem Krupičkou a redaktorkou krajanského zpravodajství, Martinou Stejskalovou. Diskutovalo se o konferenci „Krajané a exil: 1948 a 1968“, kterou pořádá Mezinárodní koordinační výbor zahraničních Čechů v Praze 16.- 17. září. Konference je pokračováním Týdnů zahraničních Čechů, které se konaly v Praze v uplynulých letech a byly největším setkáním krajanů vůbec. Na konferenci naváže populární Krajanský folklorní festival.

Manželé Menšíkovi z Perthu, ředitel Radio Praha - M. Krupička a redaktorka Krajané.net - M. Stejskalová

O krajanech jsem si povídala i v pražském Klementinu, kde sídlí redakce Českého Dialogu, s jeho šéfredaktorkou Evou Střížovskou. Eva Střížovská má emigranty ráda a svými sympatiemi se netají. Celých osmnáct let vydává svůj časopis, který si předeslal za cíl spojovat Čechy doma a v zahraničí. Když jsem se jí zeptala, jak vznikla tato chvályhodná myšlenka, přiznala se, že z dlouholetého přátelství, které ji poutá právě s emigrantkou Čechoaustralankou. I na tom základě procestovala před deseti lety Austrálii a poznala velké množství tam žijících krajanů. Vedle známých příběhů úspěšných Čechů, například sýrového krále na Tasmánii či legendy tamního masného průmyslu, který se v posledních letech proslavil ve vinařství, má v zásobě svých záznamů z cest plno pikantností, například o Čechovi, který uspěl v podnikání v Austrálii dokonce v sex byznysu.

Český Dialog vyhlásil vloni literární soutěž na téma „Český jazyk, česká kultura a můj vztah k nim“. Mělo jít o krátkou povídku či fejeton, případně příběh, a osloveni byli mladí čtenáři do 35 let. Záměrem soutěže bylo dát mladým ve světě prostor k zamyšlení nad svým vztahem k české zemi. K zemi, která byla dlouho odříznutá od velké části světa, ale kam se dnes opět může kdokoli kdykoli vrátit nebo přijet podívat a načerpat co libo ze studnice pokladů české

řeči, kultury a historie. V celosvětové soutěži zvítězila právě dcera z rodiny „australských" emigrantů – Tereza Rada. Ve svém příběhu, který není pro Čechoaustralany nikterak neobvyklým, popisuje v angličtině své zápolení se složitým jazykem svých rodičů a touhu patřit, vzdor lásce ke své zemi – Austrálii, také do země svých kořenů.

Na stejné téma jsme zabrousili v řeči s dalším Čechoaustralanem, který navštívil v létě Čechy, webmasterem internetových stránek Čechoaustralana, Daliborem Smetanou. Přijel s celou rodinou, australskou manželkou a třemi dětmi. Ve smíšeném maželství je dvojnásob těžší naučit děti češtině. „V podstatě jsem byl rád, že mne děti učily správnou angličtinu", říká o tom Dalibor, pro Australany Dan. „Děti česky nemluví, ale líbí se jim tu a začínají mít zájem se česky naučit. Doufal jsem, že si jednou cestu k češství najdou, v Austrálii to je hlavně moje máma, tedy babička, která na ně v tom směru vždy působila."

Hezké bylo i pražské setkání s Milošem Ondráškem, ke kterému jsme si příhodně zvolili kavárnu v Celetné, mé „uličce novinářské". Na balkóně kvetly muškáty a na římsách usedali holubi, z dálky bylo slyšet vyzvánění zvonů; v Praze míváme ten bizarní pocit, že se čas může zastavit nebo i vrátit. Jde o to, zda bychom si to skutečně přáli.

Vyměňujeme si s Milošem dojmy, mezi jiným mi doporučuje nový český film „U mě dobrý" - „ Je o skořápkách, víte, co to je?", ptá se. Kroutím hlavou, taky si nedovedu představit, jak by mohl být film o podfukářské hře nějak dobrý. „Nebudu prozrazovat", pokračuje potutelně Miloš, „ale je to především o solidaritě, tolik vzácné mezi námi Čechy."

Dnes se přidávám k doporučení tento film zhlédnout. Vrací se do devadesátých let nástupu chaotické proměny země socialistické v zemi kapitalistickou. To byla nepříliš šťastně zvládnutá doba. Její tragičnost, složitost i úchvatnost je v tomto filmovém snímku po delší úvodní expozici nastíněna s dojemnou citlivostí typicky vlastní jeho tvůrcům Petru Šabachovi, Petru Jarchovskému a Janu Hřebejkovi. Jak ostatně bývá dále zvykem, herec Bolek Polívka tu kráčí bravurně ve šlépějích Vladimíra Menšíka, který získal prvenství v nedávné anketě Hvězda mého srdce.

Současná kinematografie utvrzuje mé přesvědčení, že co člověk to filmový příběh. O jednom takovém příběhu dnes také píši. Často jsem se zmiňovala o tom, že máme mezi sebou mnoho zajímavých Čechoaustralanů. K nim patří bezesporu také přispěvatelé do našeho časopisu.

Josef Kubík, z jehož hezké knížky Cesty snů jsme četli v minulých vydáních listu, nám tentokrát poslal svou báseň, ke které jej inspiroval právě odchod z vlasti před šedesáti lety. Napsal mi:- „V roce 1949, když mi bylo 19 let a na transportu do Austrálie, nás ubytovali na týden do tranzitního tábora v německém Aurichu. Tam jsem si zranil koleno a strávil veškerý čas v táborové nemocnici. Chvíle čekání jsem si krátil psaním básní. Tuhle o Růžovém květu jsem si oblíbil a možná, že by se zalíbila i jiným."

S radostí jsem přijala také nabídku krajanky Evy Klusáček přispívat do Čechoaustralana svými ilustracemi. Eva pochází z Jižních Čech a odešla do Austrálie s rodiči a bratrem až s poslední várkou emigrantů před dvaceti lety. V Melbourne vystudovala RMIT, obor Industrial Design. Kreslení měla ráda odmalička a svůj talent dále rozvíjela na vysoké škole, dnes se zabývá především kresbou a linorytem. Jejím oblíbeným námětem bývá příroda – miluje australskou a má nezapomenutelné vzpomínky na krásné výlety do českých lesů. Obrázek na titulní straně je výstižnou ilustrací k tematice srpnového vydání časopisu.

Okupace v roce 1968 byla ve zpětném pohledu větší tragédií pro ty, kteří se neodvážili osudného kroku opustit v následujících letech svou vlast. Perverzi dvaceti let totality připomínají dnes dokumentační materiály té doby. Ti, kteří emigrovali podobně jako já až v letech „normalizace" zvráceného režimu, si pamatují nesmyslné a ponižující způsoby života, ti kteří utekli ještě za dunění tanků armád spřátelených zemí, měli výhodu náskoku v integraci v nově zvolených domovech v Evropě, USA, Kanadě a ve vzdálené Austrálii. Emigranti z roku osmašedesátého všeobecně moc nepočítali s tím, že by se vrátili. Šance na změnu režimu byla skutečně minimální.

Odměnou za odvahu opustit jistoty a své blízké, vůli začít znovu od základů budovat nový život v cizích a neznámých podmínkách, snahu být přijat a odhodlání přijmout adaptovanou zemi za svou vlastní se dostalo emigrantům i exulantům možnosti žít volně a spokojeně v demokratickém světě. A možnost vracet se dnes zpět do svobodné vlasti je už jen zaslouženým bonusem těch, kteří se odmítli smířit s životem v útlaku, naposledy tak bolestně stvrzeném 21. srpna 1968.

Barbara Semenov

Diamond Plating
Co. Pty. Ltd.
Manufacturers of
Precision Industrial
Diamond Tools.
14 Shearson Crescent
MENTONE VIC 3194
Phone: 9584 5566
Fax: 9583 9339

Velvyslanectví České republiky:
8 Culgoa Circuit, O'Malley, ACT 2606
Tel: 02 6290 1386, Fax: 02 6290 0006

VZPOMÍNKY „OSMAŠEDESÁTNÍKŮ"

PÍŠEME ROK 2008

Píšeme rok 2008 s naší česky obávanou osmičkou. Pro mnohé z nás tato osmička už není tak důležitá a je skoro zapomenuta v každodenním běhu našich životů. A tak to je i u mne, ačkoliv...

V roce 1918 jsem ještě nebyl na světě a tak jsem události tohoto roku poznal jen z historie, z vyprávění rodičů a z dalších zdrojů. Tento rok mi utkvěl v paměti jako něco velikého a téměř posvátného. Rok 1938 jsem prožíval jako batole a události, které už měly významný dopad na můj pozdější život, se uložily do mých pamětních archivů. Pak přišel rok 1948. To už jsem byl student a tak jsem na vlastní kůži prožíval vývoj následujících událostí, kterých bylo hodně, zejména když moji rodiče nepatřili zrovna k vyvoleným občanům vznikajícího režimu.

Rok 1968. Události tohoto roku mají letos čtyřicáté výročí a zde je to mé... Rok, kdy došlo u většiny z nás k velké změně běhu života. V té době jsem žil normálním životem mladých lidí s každodenními starostmi rodiny se dvěma dětmi. Starosti typu kdy a jak sehnat byt, kde sehnat nábytek, ledničku, pračku nebo jak sehnat nějakého známého, který by svými známostmi či nápady pomohl. Politické události jsem vnímal jako vedlejší a ne zrovna důležité aspekty.

Koncem roku 1967 jsme se dozvěděli o rozdělení funkcí – prezidenta a tajemníka. To mi uši zastříhaly v očekávání příštích událostí či snad i změn, které by mohly přijít. Přišly – a hodně rychle. Mohli jsme najednou říkat cokoli jsme chtěli i když zpočátku jsme byli stále ještě trochu opatrní. Přišly různé změny ve státních pozicích i v pozicích v krajích, okresech apod. V podniku, kde jsem pracoval, se vyměnil ředitel, náměstek a řada dalších lidí a my mladí jsme se plně zapojili do vývoje a byli jsme hrdi, že jsme dokázali, že z kádrových materiálů se vyřadilo vše, co nemělo dělat s pracovním hodnocením.

Vývoj pokračoval dál. Vznikaly různé spolky jako KAN, Političtí vězňové, Sokol, Skaut a další. Bylo jasné, že dříve nebo později bude mít KSČ odzvoněno. Těch osm měsíců bylo krásných a rád na ně vzpomínám. Jen Slávek z vedlejší kanceláře nám říkal: „Buďte hoši klidní, to nikam nepovede i kdyby sem Rusové měli přijít s armádou." Nazývali jsme ho Slávek Pesimista. Pak přišel 21. srpen! První se ozval Slávek s poznámkou: „Co jsem vám kluci říkal?" Týden čekání a pak poraženecké projevy, někdy i s pláčem. Kolegyně, zarytá členka strany plakala, co jí to „bratři" udělali - vždyť jim tolik věřila. Čtrnáct dní poté ale změnila barvu s tím, že oni věděli, proč přišli. Vzdyť na sekretariátu mají seznamy několika stovek věrných, kteří byli připraveni pro fyzickou likvidaci.

Zde jsem prvně zauvažoval o emigraci. Copak bych zde mohl s takovými lidmi, jako je ona, žít? Ještě jsem čekal s malou nadějí, že se situace nějakým způsobem vyřeší. Po výměně prvního tajemníka veškeré naděje zanikly a jediná zůstala, že se mi snad podaří opustit republiku s celou rodinou.

Adina Mandlova napsala knížku „Dneska už se tomu směju". Nemůžu říct, že se roku 68 směju, pouze se na celý rok dívám jinýma očima. Pro koho jsme byli vlastně tolik nadšeni? Vždyť kromě prvního tajemníka a několika jednotlivců to byli zase jen komunisté, kteří už měli za sebou určité hříchy, které naši demokracii pohřbily. Vždyť předseda parlamentu nechal v roce 1945 Prahu rozbíjet a lidi umírat, protože nechtěl, aby Prahu osvobodili Američané. Tyto hříchy se lehce nezapomínají. Další z těch buditelů Pražského jara raději přijal prezidentské křeslo, než aby odstoupil. Jak to tedy vlastně mohlo skončit a kdo to vlastně hlásal socialismus s lidskou tváří? Vždyť i to je vlastně nesmysl. Zkrátka, Pražské jaro nijak jinak nemohlo skončit.

Po skoro 40ti letech v emigraci se jen ve vzpomínkách vracím zpět. Jsem stále více Čech než Australan, stále se mi hodně stýská a ani už nevím po čem. Rád trávím dovolenou v Česku, ale už to není ono. Měl jsem rád Československo a to mi víc a víc chybí. Austrálii mám rád a jsou jen dvě věci, které mi zde vadí. Jedna je, že jsme tak daleko. Ta druhá je trochu složitější. Současná vláda, kterou jsme si zvolili, zejména její kapitán je velmi přátelský s Čínou. Vidím na obrazovce opět rudé prapory, srp a kladivo, hodně obrazů a soch státníků apod. To mě trochu znepokojuje a jen doufám, že Čínu nebudu muset nazývat našimi bratry.

Jiří Stibal

Čtyřka protagonistů Pražského jara

Advokátní kancelář
M. Kantor solicitors
500 Collins Street, Melbourne 3000
Tel: 03 9629 6196, Fax: 03 9629 1311

Veľvyslanectvo Slovenskej republiky:
47 Culgoa Circuit, O'Malley, ACT 2606
Tel: 02 6290 1516, Fax: 02 6290 1755

SRPEN 2008
5

Glosa Miloše Ondráška - SRPNOVÉ PŘEMÍTÁNÍ

Pomoc rozvojovým zemím byla v Československu v módě, v roce 1967 nastalo předdubčekovské tání, tak jsem odjel na dvaapůl roku pomáhat do Tanzánie. Při odjezdu se mne přátelé ptali, co budu v té Tarzánii dělat, čím se budu v té Tramtárii zabývat, všichni na mne mrkali, jako by věděli, že se loučím navždy. Nikdo netušil, co nás všechny za rok čeká. Do Východní Afriky jsem odjel s rodinou, líbilo se nám tam, naučili jsme se anglicky a svahilsky. Působil jsem jako "Regional Veterinary Officer" v odlehlé vnitrozemské hornaté oblasti v nadmořské výšce 1600 m, po večerech jsme, i když těsně pod rovníkem, topili. Dům, ve kterém jsme bydleli, byl vybaven otevřeným krbem, o oheň se staral domorodý sluha, takže jsme se cítili, jak se patří. Do Tanzánie tehdy ještě nedorazil africký socialismus. Obchůdek, kam jsme chodili nakupovat, byl nabitý zbožím od podlahy ke stropu. Po příjezdu z pětiletkového ráje byla tato nevyvinutá země pro nás rohem hojnosti. Indický obchodník se jmenoval Lorando, děti mu říkaly pane Lotrando, při účtování se zpravidla spletl, vždy ve svůj prospěch.

Bratr mi poslal novinový výstřižek s Vaculíkovým textem Dva tisíce slov. Tak jsme se právě před čtyřiceti lety dozvěděli, že se doma něco děje. Tento manifest nevyzýval ke vzpouře a zásadní změně režimu, jenom k tomu, aby občané mohli projevovat svoje názory a demokraticky žít. Byl to nejvýznamnější dokument Pražského jara, diktátory rozzuřil. Se světem nás spojovalo rádio. Kromě zpráv každou neděli Kapské Město vysílalo celé dopoledne pro burské farmáře krásnou hudbu a často zařazovalo skladby českých mistrů. To byla sváteční žertva, která z Jižní Afriky po vlnách připlouvala jako úlitba bohům mé rodné země. Srdce Evropy se zatím odlidšťovalo, proces dehumanizace započal. Srpen 1968 se do nás zařal, rodnou hroudu zaplavily žravé kobylky, začali se tam v ničivém díle míhat všekazové a z děr vylézali škorpioni.

První zářijovou neděli v roce 1968 se ozval z rádia vznosný fanfárový pochod Josefa Suka *V nový život*. Básník Petr Křička jej podložil slovy začínajícími „Šleh´ plamen jasný od Blaníka". Jak mohli v Kapském Městě vědět, že jsme se již rozhodli! Viděli ze střechy Mys Dobré naděje? Tři trubky a tympány nás to ráno vítaly do exilového života. Nikdy jsem nezalitoval toho půltón za půltónem stupňujícího se napětí otvírajícího příznávkami pozounu, tuby a velkého bubnu pocit, že člověk je svobodný, může sám rozhodovat o svém životě a nemusí užívat lži, přetvářky a úplatků. A ta část světa, s kterou jsem se na desítiletí rozloučil, mi byla méně a méně srozumitelná. Jihoafrickému rozhlasu jsem napsal o nádheře nedělních pořadů, redaktor prohlásil, že takovou odezvu nečekal a oznámil celé Africe, že pro mne hraje *V nový život*.

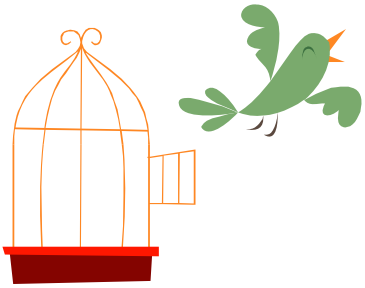

Když jsem v květnu 1969 v Tanzánii skončil, požádal jsem pro manželku, dceru, syna a sebe o australské přistěhovalecké povolení. Do Sydney jsme přiletěli v červenci, to mi bylo zrovna čtyřicet let. Na exil není nikdy pozdě, jak se vymlouvali ti, kteří si nevěřili a měli obavy z velkého svobodného světa.

Generální konzulát České republiky v Sydney si dovoluje opakovaně oznámit, že z důvodu snahy pomoci těm z našich spoluobčanů, kteří bydlí ve větší vzdálenosti od Sydney a mají problémy s návštěvou našeho úřadu během pracovního týdne, byly zavedeny úřední hodiny i v některé vybrané soboty v měsíci.

V měsíci září bude náš generální konzulát otevřen pro veřejnost v sobotu dne 6.září 2008 od 09.00 do 11.30 hod.

Hledám spolužačku ze základní školy jménem **Anna Čirská**, ve třetí třídě ZDŠ v roce 1967 nebo 1968 emigrovala s rodiči do Austrálie. Od té doby o ní nemáme jakékoliv povědomí. Je prosím možnost nějak pomoci s hledáním? Děkuji, ing. Otto Nový, Mladcova 84, Zlín

Rádi bychom zorganizovali **PLAYGROUP v Melbourne** pro české a slovenské matky a jejich děti. Máte-li zájem, napište nám: martina.smith@iinet.net.au
Těšíme se na viděnou!

„What difference does it make to the dead, the orphans and the homeless, whether the mad destruction is wrought under the name of totalitarianism or the holy name of liberty or democracy?“ Mahatma Mohandas Gandhi

Úvaha o uprchlících

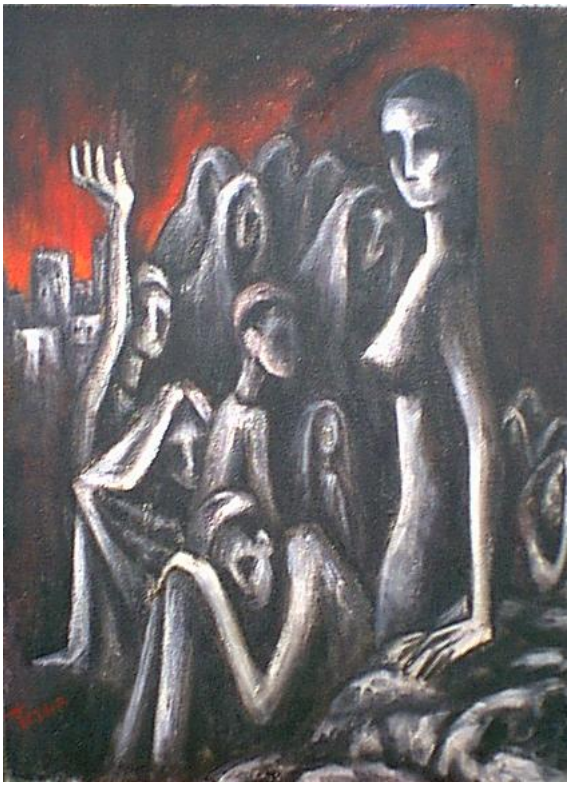

V červenci tomu bude 62 let, co jsem dostal rozkaz, abych převzal třítunovku Ford a zařadil se s ní do konvoje, který odjížděl do Domažlic.

Za Lnár, kde byla naše rota ubytována, je to do Domažlic asi 85 kilometrů a náš konvoj dorazil na místní letiště v pozdních odpoledních hodinách. Místo letadel tam byl dav lidí, převážně ženy a děti. Velitel nám oznámil, že to jsou zčásti tzv. „Reichsdeutsche“, ale velká většina jsou sudetští Němci odsunutí ze svých domovů na základě „Retribučních dekretů prezidenta Beneše“. Náš úkol je dopravit je do Norimberka. Rozkaz byl vyspat se a ráno přistavit vozidla k rampě, kde příslušníci Revoluční Gardy budou zodpovědni za výběr a naložení odsunutých osob.

Přibližně 180ti kilometrová cesta do Norimberka trvala skoro šest hodin se třemi zastávkami pro osobní potřeby. Při těch zastávkách jsem měl příležitost promluvit pár slov s lidmi, které jsem vezl a dojem, který to ve mně zanechalo, se dá shrnout do otázky: „Stálo vam to za to?“ a „Proč nemám pocit zadostiučení?“ Byla to ta samá otázka, která mi tanula na mysli, když jsem projížděl troskami německých měst.

Celkem ze Sudet bylo na základě Potsdamskou dohodou schválených retribučních zákonů odsunuto 2,5 miliónu osob žijích tam už po mnohé generace. Navíc mezi lety 1945 až 1950 bylo z ostatních zemí za „Železnou oponou“ přemístěno podle spolehlivých odhadů dalších 12 miliónů občanů německé národnosti.

Jiných 12 miliónů osob bylo donuceno opustit své pradávné domovy, když v červenci 1947 Britský Parlament odsouhlasil “Indian Independence Act”, podle kterého se Indie rozštěpila na Pákistán a na Indii. Po vyhlášení nezávislosti těchto zemí došlo k masovému krveprolití mezi přívrženci Hinduismu a Islámu, následkem čehož podle nejstřízlivějších odhadů zahynulo 600 tisíc osob a 12 miliónů se ocitlo bez domova.

Po únoru 1948 opustilo svou vlast přibližně 50 až 60 tisíc Čechoslováků a o 20 let později odhadem dalších 200 tisíc. Mezi ně patříme i my, kteří jsme se usadili zde v Austrálii...

V dnešní době hledá přístřeší v sousedních zemích přibližně 2 milióny občanů Iráku prchajících před terorismem náboženských fanatiků. Přes 2 milióny Darfuranů bylo vyhnáno ze svých domovů a strádá v uprchlických táborech. Nesmíme zapomenout ani na vyhnání a masakr Arménců v Turecku, etnické čistky prováděné v bývalé SSSR za vlády Josipa Stalina, vyhoštění Indů z Ugandy Idi Aminem, krutovládu Pol Pota v Kambodži a to zdaleka není vše.

Po celém světě bychom našli skupiny lidí, kteří z politických, náboženských, rasových nebo čistě existenčních důvodů uprchli ze svých domovů.

15 miliónů Němců odsunutých ze svých domovů se usadilo ve válkou zdevastovaném Německu a až na mizivé výjimky netouží po návratu do země, kde po generace žily jejich rodiny. Milióny uprchlíků v indickém subkontinentu se také vyrovnaly s osudem, který je tak krutě vyhnal z dávné vlasti a nečiní si dnes nároky na návrat.

Přirozená reakce osob vyhnaných ze svých domovů, ať už z jakýchkoliv příčin, je zapustit kořeny a vybudovat si novou, pokud možno lepší existenci v zemi, která jim poskytla přístřeší. Znám jen jedinou skupinu, která 60 let tvrdošíjně lpí na svém návratu, přestože z původních uprchlíků většina už nežije a jejich potomci znají svůj bývalý domov jen z nenávistné propagandy. Tou výjimkou jsou Palestinci, kteří odešli nebo byli vyhnáni v roce 1948 ze svých domovů po založení státu Izrael. Vyhnu se polemice, zda rozhodnutí založit stát Izrael v srdci islámské oblasti bylo moudré nebo spravedlivé, protože kolísám mezi sentimentálním a objektivním náhledem. Zrovna tak, jako se nemohu vyrovnat s otázkou, zda potrestání německých žen a dětí bylo moudré či spravedlivé a především, zda to bylo morální.

Vím jen, že podle statistik Spojených Národů uprchlo tehdy 711 tisíc palestinských Arabů do sousedních arabských zemí. Od roku 1948 do roku 2004 vzrostl počet osob registrovaných a podporovaných organizací UNRWA jako “Palestinian refugees” na 4,25 miliónů. Za celou dobu, tedy za 59 let s výjimkou Jordánska, žádná arabská vláda nepřiznala Palestincům své státní

občanství a přísně omezovala jejich pobyt jen na určité oblasti (refugee camps). Stalo se tak na základě usnesení Arabske Ligy z roku 1952, ve kterém se nakazuje státům hostícím palestinske uprchlíky, aby jim nebyla poskytnuta občanská práva, protože by to mohlo ohrozit jejich nárok na návrat do "původní vlasti".

Podle žádných zásad Spojených Národů není statut "refugee" dědičný. Tím, že UNRWA financuje už čtvrtou generaci palestinských „refugees", podporuje nejen jejich pocit beznaděje, ale napomáhá k udržení napětí a nepřímo tím znemožňuje jakékoliv mírové řešení.

Začal jsem s popisem odsunu sudetských Němců nejenom proto, že jsem se toho osobně zúčastnil, ale také proto, že naše rodina musela uprchnout z domova v sudetském městě Teplice-Šanov po zrádném Mnichovském diktátu roku 1938. Podruhé jsem se stal uprchlíkem, když mne rodiče poslali do Anglie po okupaci zbytku Čech a Moravy a potřetí jsem s rodinou prchl ze své vlasti po vpádu „spřátelených" vojsk Varšavské smlouvy do Československa v roce 1968. Od roku 1968 do roku 1970 jsem pracoval v Izraeli jako řidič náklaďáku, než se nám podařilo získat povolení emigrovat do Austrálie. Mohu tudíž mluvit z osobní perspektivy a s určitou autoritou na téma „Uprchlíci a jejich osud".

Sympatizuji s každým, kdo se stal bez vlastní viny bezdomovcem, nemám však žádný soucit s těmi, kteří tento statut bezdomovce uměle prodlužují a zneužívají k šíření nenávisti.

David Placzek

„Posílám srpnovému vydání Čechoaustralana několik fotek, které jsem si vzal do emigrace," - píše Pavel Šindelář, známý melbournské krajanské komunitě jako Budha. Tyto jsou z druhého dne okupace ze symbolických míst Prahy. Na jednom místě mne to mohlo stát život, Rusáci na mně chtěli ťák a já jim ho nedal, otočil se k nim zády a pomalu odcházel, až jsem se vmísil mezi lidi, ale byla to strašně dlouhá cesta a cítil jsem každý centimetr zad, čekaje kulku. Ale jak vidno, přežil jsem to..."

Generální konzulát České republiky,
169 Military Road, Dover Heights, NSW 2030
Tel: 02 9371 8877, Fax: 02 9371 9635

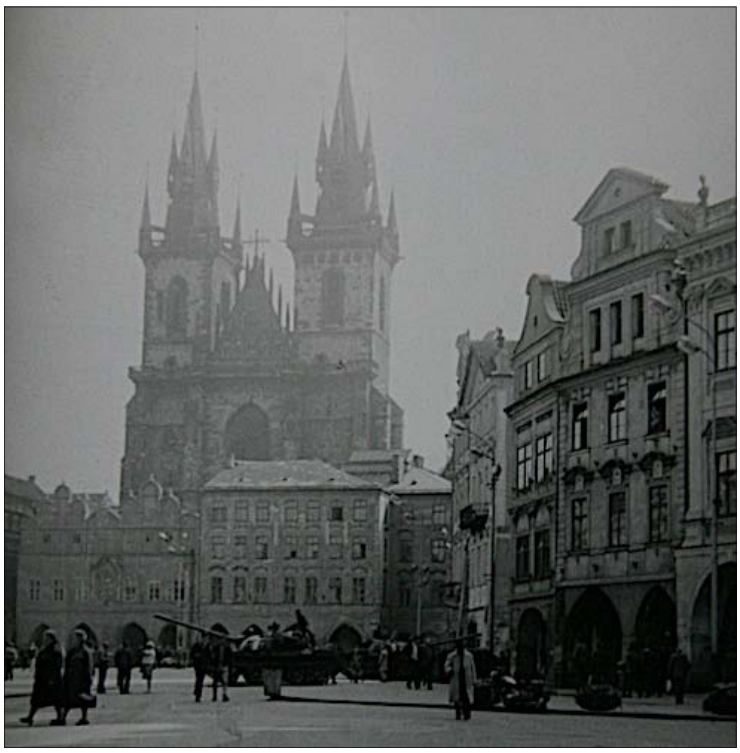

Z fotoaparátu Pavla „Budhy“ Šindeláře - Praha, srpen 1968

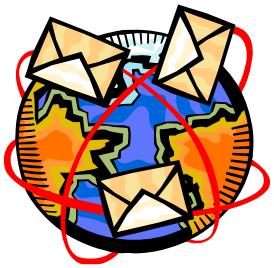

ODTUD A ODJINUD

♠ Šéfové České republiky, Německa a Slovenska vzpomínali na události Pražského jara. Angela Merkelová připomněla, jak na ni v Československu v roce 1968, kdy jako čtrnáctiletá pobývala s rodiči v Peci pod Sněžkou, dýchla naděje a co potom prožívala, když vojáci její rodné země (východního Německa) tuto naději přijeli udusit. Miroslav Topolánek mluvil o závanu svobody a neopomněl dodat, že tehdejší pokus o socialismus s lidskou tváří byl předem odsouzen k zániku. A Robert Frico zdůrazňoval roli, kterou během Pražského jara sehrál Alexandr Dubček. Český a slovenský premiér pak v Berlíně společně zahájili fotografickou dokumentární výstavu Tváře Pražského jara.

♠ Prezident Francie chystal při příležitosti své návštěvy Prahy během letošního června přivézt velkolepý dar – třiapůl metru vysokou bronzovou sochu Jana Palacha, který se upálil na Václavském náměstí na protest proti invazi vojsk Varšavské smlouvy v srpnu 1968. Snem v Paříži žijícího maďarského sochaře Andráse Becka bylo umístit sochu z roku 1970 v Čechách. Praha ale nyní sochu odmítla, o monumentální poctu bojovníkovi proti komunismu nemá zájem.

♠ Podobně jak studená sprcha pak působí zpráva, že vláda České republiky neschválila projekt připravovaný Nadací železná opona. Muzeum železné opony mělo stát na šumavské Kvildě, kudy po únoru 1948 prchalo mnoho svobodu hledajících Čechů a Slováků. Základní kámen byl s fanfárami položen na pozemcích bývalé roty pohraniční stráže v roce 2002. Nadace nyní jedná o kuriózní možnosti muzeum vybudovat v USA nedaleko Washingtonu.

♠ Symfonický orchestr BBC za řízení svého šéfdirigenta Jiřího Bělohlávka měl v Praze dva koncerty, oba se setkaly se skvělým úspěchem. Snad ještě pronikavější byl druhý, do kterého bylo zařazeno rekviem B. Brittena a kritika píše, že podání symfonické básně Josefa Suka Asrael vejde do dějin hudby pro propracovanost, jednolitost a emocionalitu.

♠ Český tisk referoval, že chytré pánské spodky australské výroby údajně mohou muže uchránit před srdečním infarktem a mozkovou mrtvicí. Nejde o barvu či textilní strukturu, ale prostřednictvím senzorů v pásku mohou muži monitorovat krevní tlak. Podobné spodní prádlo vyvinul evropský Philips, - využívají elektrod z vodivého kaučuku a registrují elektrické signály z hlavní aorty, ve sponě podvlíkaček je zaznamenává monitor a následně analyzuje počítač.

♠ V osobním balíčku amerického astronauta Eugena Cernana letěla na Měsíc před 36 lety československá vlajka. Cernanovi předci přišli do Ameriky z našich zemí. V říjnu se vydá na oběžnou dráhu raketoplán na poslední servisní misi k Hubbleovu dalekohledu. Člen posádky tohoto raketoplánu Andrew Feustel, jehož tchýně pochází z Brna, se nabídl, že do vesmíru vezme předmět související s Českou republikou. Volba padla na Kosmické písně Jana Nerudy, půjde o kapesní vydání v secesní úpravě z roku 1916.

♠ Manžele Petráňovi znalo v Melbourne mnoho krajanů vzhledem k jejich přátelské a společenské povaze. Kdo ale dnes ví, že jejich syn Pavel vede již dvacet let každý týden program na stanici ABC Radio National věnovaný etnické tématice, převážně folkloru a hudbě.

♠ Tzv. velký a malý svět v protektorátním hlavním městě tvoří epilog Petera Demetze k předcházející monografii Praha černá a zlatá. Na ni navazuje kniha Moje Praha, v anglické verzi nazvaná Praha ohrožená. Mein Prag vyšla německy ve Vídni v roce 2007 a anglicky tento rok v Novém Yorku. Česky dosud nikoliv. Demetz se narodil v roce 1922, za války byl persekuován pro svůj židovský původ. Po válce se zapsal na Karlovu univerzitu, v roce 1949 odešel do exilu, stal se mezinárodně uznávaným germanistou a profesorem na Yaleově univerzitě ve Spojených státech. O tom, jak se v České republice ignorují takové osobnosti, by se dalo napsat několik stránek.

♠ V polovině června odpůrci českého ministra zdravotnictví Tomáše Julínka vyzvali dobrovolné dárce krve k bojkotu. Zdá se mi, že je zločinem proti lidskosti nabádat dárce krve, aby se transfuzním stanicím vyhýbali. A k tomu radí i lékař, levicový stínový ministr zdravotnictví poslanec David Rath. Politika by měla ovlivňovat zdraví lidí, ale jen kladně.

♠ Celovečerní filmový dokument Občan Havel bude soutěžit o cenu Lux udílenou Evropským parlamentem. Film by měli vidět všichni havlobijci i když jejich zášť proti bývalému disidentu a prezidentu je paranoidně a nevysvětlitelně trvalá. Havel měl své chyby, dosáhl ale to, o čem exil snil půlstoletí. Ve filmu se také setkáme s našim melbournským známým - Jiřím Hodačem.

♠ Právě vydaný sborník statí a dokumentů „Pražské jaro - Mezinárodní krizový rok 1968“ je výsledkem dosud nevětšího internacionálního projektu věnovaného reformnímu hnutí v bývalém Československu. Profesor Stefan Karnet z Boltzmanova institutu ve Štýrském Hradci řídil osmdesát spolupracovníků z Ruska, UDA, České republiky a odjinud. Ruská strana umožnila přístup do dosud nedostupných tajných archivů. Je to snad nejlepší a nepochybně nejúplnější publikace, která byla o Pražském jaru napsána, má dva díly s 2900 stranami.

♠ Již jsme zde psali o moravské zpěvačce, houslistce a herečce Ivě Bittové. Její hudební umění není pro uši každého, i když téměř všude uslyšíme slováckou a slovenskou melodičnost a nápěvky Janáčka a Křížkovského. Jako šestnáctiletá začala zpívat v Brněnském orchestru lidových nástrojů, její otec v něm hrál na kontrabas. Studovala na konzervatoři hru na housle a pak herectví, nejde o diletantku. Má ojedinělou schopnost hrát na housle a současně zpívat. Žije nyní v Novém Yorku, kde účinkuje s australskou klavíristkou a spřízněnou duší Lisou Mooreovou. Obě přijely v květnu do Canbery a Melbourne, slyšel jsem na rozhlasové stanici 3MBS téměř dvouhodinový pořad, ve kterém Bittová hovořila o sobě a svém umění, které bohatě demonstrovala. Celý její

ČESKÝ DIALOG
- v Austrálii k objednání na adrese Jaroslav Zahrádka, 139 Oyster Bay Rd, Oyster Bay, N.S.W. 2225

Celý její melbournský koncert byl zařazen do programu této stanice dne 24. července.

♠ Koncem května zemřela ve věku 92 let herečka Hana Pravdová, původním jménem Hana Marie Becková. Vystupovala pod jmény svých dvou manželů jako Munková a Pravdová a pod pseudonymy Bělská a Alexandrová. Začala na divadelních prknech v Olomouci, pak dostala angažmá na Kladně a hostovala ve Vinohradském, Národním a Švandově divadle. Natočila tehdy i několik filmů. Od roku 1940 nesměla z nacistických rasových důvodů účinkovat a nakonec se ocitla v továrně na smrt, v Osvětimi. Přežila pak i pochod smrti. Její manžel Alexandr Munk nikoliv. Po roce 1946 Hana hrála pod jménem Alexandrová v Realistickém divadle v Praze, seznámila se tam s Jiřím Pravdou, který do roku 1939 studoval medicinu, uprchl z transportu do Terezína a do konce války s falešnými doklady kočoval po českém venkově s divadelní společností. Po válce se na univerzitu nevrátil, zůstal u divadla. Pravdovi s ročním synem emigrovali brzy po únoru 1945, dostali se do Austrálie, kde v Melbourne vedli vlastní divadelní společnost. Mezi zdejšími exulanty byli velmi oblíbení a i po půl století zůstali v jejich paměti. V roce 1956 Pravdovi odešli do Londýna, našli tam lepší uplatnění, hráli v prestižních divadlech, jako je Old Vic, vídávali jsme je ve filmech a v televizi. Paní Pravdová se po roce 1989 často vracela do Prahy. V roce 1999 vydalo pražské nakladatelství Primus životopisnou knihu Jiřího a Hany Pravdových "Krátké povídky z dlouhého života".

IP

MUDr Alžběta Gazdíková a MUDr Přemysl Kunz

si dovolují oznámit, že ordinují v novém
Medical and Dental Centre
490-524 Springvale Rd. Forest Hill 3131
Ph. 88041900

No appointments necessary, Medicare bulk billing

Ordinace je otevřena 7 dnů v týdnu
Po-Pá 7.00-22.00 So-Ne 8.00-22.00

Mládež z České republiky zazářila

- radost, vřelá víra mladých a úsměvy na setkání poutníků z Čech a Moravy na World Youth Day - 2008

Sešli jsme se s těmi skoro 160 děvčaty a mládenci za pošmourného odpoledne v hale naší krásné Šumavy v Belgrave.

Byli zkřehlí, v bundách a s batůžky. V klidu a spořádanosti si vděčně nabírali pečivo a horký šálek nebo polévku. V kuchyni se Helenka a Vláďa činili. Odbavovali talíře, chystali vodu, tým za nimi myl nádobí. Na mísách čekala ještě nádherně voňavá sekaná, černý chléb, okurky, pití. Mladí se usmívali, děkovali, pookřáli. Přivezli sebou svou vnitřní pohodu, tak vlastní věřícím. Úsměvy v oknech jejich milých obličejů říkaly, že srdce je doma.

Povídali si s našimi, kterých bylo bohužel jen asi přes dvacet. Ocenili krásu a „český pocit" v okolí budovy. Cítili snad i trochu vůni jehličí jako doma... Ptali se, jak to tady všechno vzniklo, kdo to všechno založil, kolik lidí zde hospodaří a kolik chodí na mše, besedy, tábory, ohníčky.

Pak byl čas přichystat se na hlavní událost – Velkou mši Svatou. Poprvé v historii Šumavy jsme zažili účast dvou biskupů, šestnácti kněží a velkého pěveckého sboru. Celá mše byla česky zpívaná a vzorně provedená pod bdělou, tichou organizací Václava Vaňka a Helenky Paříkové. Otec Biskup Pavel rozvedl v kázání slova, která z Písma Svatého přečetl Otec Aurel o zrnech obilných. Symbolické, přiléhavé, vždy aktuální slovo o zdárném účelu života a o nejvýznamnějším odkazu Krista Pána ve slovech „Otče náš..."

Mladí pozorně naslouchali; nic jim nevadilo, že musí celou dobu stát, pokorně poklekali na betonovou podlahu naší stromové herny, proměněné pro tento den na malý lesní chrám. Krásná úprava a výzdoba byla provedena rukou Drahušky a Helenky. I naše Pražské Jezulátko se zaskvělo na stánku v zeleném zimním sametu.

V závěru mše vybídl ještě Otec Hrdina všechny poutníky po návratu k cestě za Kapucínkami na Moravu a ocenil, že přijeli zdaleka v tak hojném počtu.

Po požehnání a svatováclavském chorálu v plném znění, odebrali jsme se všichni společně do haly k dalšímu občerstvení. Mládež na sebe nedala dlouho čekat. Dovolili se, zda si mohou zahrát a zazpívat. Pak už české a moravské písničky zněly jedna za druhou. K tomu se dalo pár mladých do tance a najednou tu byl sál plný radostných lidí v milém souzvuku. Český duch ožil.

Přes sál jsem zahlédla Otce Aurela. Usmíval se. Naše oči se setkaly. Ano, podařilo se. Díky Bohu. Pro dobrou vůli a úsilí uskutečnilo se toto nádherné bohulibé setkání.

Budeme vzpomínat, budeme věřit na budoucí setkání s některými z vás ve vlasti. Šťastnou cestu na poslední úsek pouti do Sydney, kde mezinárodní síla mladých věřících pozdraví Svatého Otce Benedikta XVI. A pak šťastný návrat do drahé vlasti. Zanechali jste tu v nás silný dojem, že tam doma vyrůstá krásná, mladá a oduševnělá generace.

Vlasta Šustková

Tradiční SVATOVÁCLAVSKÁ POUŤ

Svatý Václav (asi 907 - 28.9.935) a jeho babička Svatá Ludmila

se bude konat v neděli,
28. 9. 2008 na Šumavě.

Mši ve 14 hod. bude sloužit Otec A. Hrdina.

V 15 hod. pokládáme věnce u pomníku padlých, pak následuje taneční zábava s kapelou Edy Zlatého. Oběd nebo jen kávu s koláčky podáváme již od 12 hodin. Kroje jsou vítány.

Těšíme se na setkání na Šumavě! Locks Way, Belgrave South (MEL 84:J). Tel: 9754 5159

PŘÍBĚH DELACRETAZ

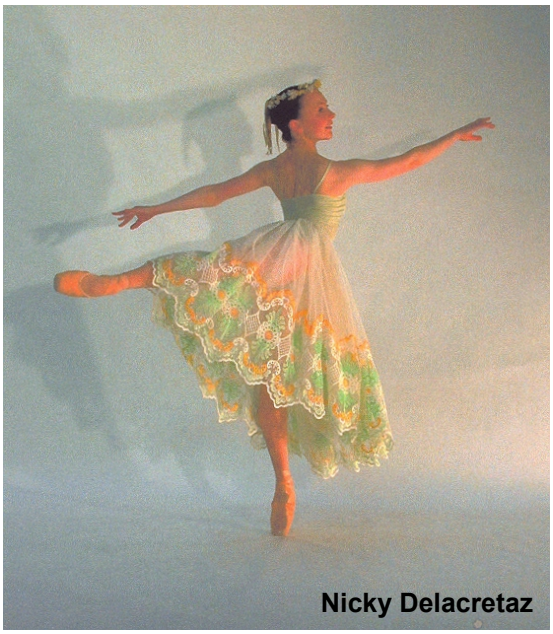

Nicky Delacretaz

Filmová zpracování tanečních příběhů byla oblíbená od nepaměti. Vzpomeňme Fred Astaira a Gene Kellyho, následovaly kultovní filmy Flashdance, Dirty Dancing/Hříšný tanec a Tap/Step a v posledních letech filmy typu Centre Stage a Step Up spojující s oblibou klasický tanec s novými moderními žánry jako Hip Hop a R'n'B. Děj těchto filmů se přirozeně odehrává v Americe a mívá většinou obdobnou linku příběhu. Příběh, který dnes píšu pro Čechoaustralana, je jiný. A protože je skutečný, bylo by asi těžké jej vymýšlet.

Australanka Nicky Delacretaz se narodila v Melbourne a dětství prožila v nám známém Sassafrasu v horách Dandenongs. Tak jako ostatní dcerky australské i české chodila do baletní školy a protože se jí v baletu dařilo, pokračovala v jeho studiu v Australian Ballet School. Měla veškeré předpoklady stát se klasickou balerinou – drobnou útlou postavu, milou tvářičku, píli a houževnatost, která jí společně s vytrvalou dřinou přinesla ocenění The Jacob Bloch Memorial Award, The George Garratt Memorial Scholarship a The Rose Walton Memorial Scholarship. Po absolutoriu vyhlášené Australské baletní školy nebyl tedy problém získat angažmá v ještě slavnějším Australian Ballet. Pro mnohé je takové angažmá metou nejvyšší. Nicky však po ročním působení v tomto souboru zatoužila pokračovat ve své taneční dráze za mořem.

Prvním dobrodružstvím bylo Irsko, kde se jí podařilo v roce 2002 dostat se do souboru Ballet Ireland. Tančila zde sólové role v baletu Šípková Růženka a pas de deux v Morning choreografa Gunthera Falusyho. Její cesta vedla však ještě dál, do Francie. Na jaře 2003 podepsala smlouvu s baletem l´Opera National du Rhin na představení Giselle.

„Člověk je svobodný, může-li postupovat otevřeně a nemusí-li užívat lsti.“

Benedictus Baruch de Spinoza

Dnešní svět oplývá nadmírou tanečního talentu neúměrnou množství tanečních a baletních scén. Když byla francouzská baletní společnost rozpuštěna, ocitla se Nicky bez práce a okusila strastiplné období nekonečných a bezvýsledných konkurzů po celé Evropě. Desátým pokusem, když už byla rozhodnuta vše vzdát a vrátit se domů, byl konkurz v Národním divadle v Praze. A jak už to bývá, tehdy se na Nicky opět usmálo štěstí. Angažmá ve Zlaté kapličce nastoupila už v sezoně 2003-2004, v ND dodnes tančí pas de quatre v Labutím jezeře, Kláru v baletu Louskáček choreografa Youri Vamose a pas de deux v choreografii Imprint Shawna Hounsela.

V Praze se také zamilovala – svého skotského manžela potkala teprve tady, ačkoli se zřejmě míjeli už dříve na stejných divadelních scénách Evropy, kde působil jako scénograf.

Pro naši schůzku navrhla Nicky oblíbený „coffee shop“ Heaven na Václavském náměstí, kde se dnes schází pražská omladina. Také tady si uvědomuji, jak se celý svět změnil od dob, kdy naproti přes ulici fungoval bufet Koruna. Heaven na Václaváku je skutečně ráj dnešních světoobčanů, mladí zde hovoří všemi jazyky a nejvíc anglicky. Angličtina šestadvacetileté půvabné Australanky, která se dnes v Praze cítí jako doma, hladí „aussie“ přízvukem, kterému jsem zvyklá.

Do Austrálie se Nicky se svým mužem jednoho dne zcela jistě vrátí. Praha však zůstane, stejně tak jako balet, její velkou životní láskou.

Barbara Semenov

Za zajímavý „australočeský“ příběh vděčím čtenáři Čechoaustralana, krajanu Zbyňku Procházkovi, jehož vnučka Tamsyn Franklin a Nicky Delacretaz jsou kamarádky od školních let a společných návštěv baletu v Austrálii.

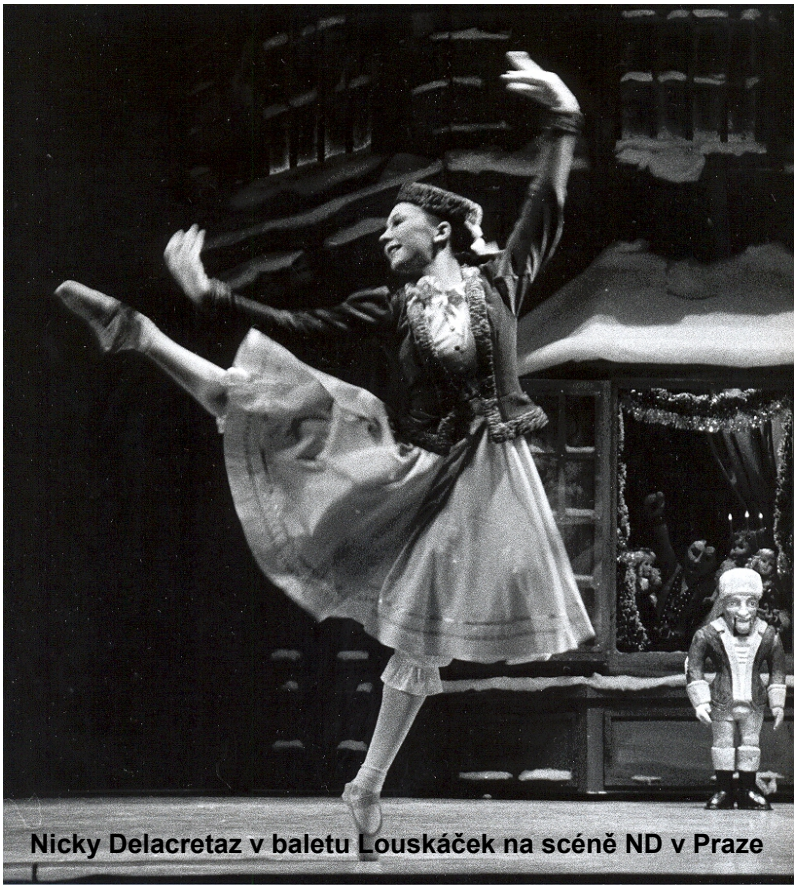

Nicky Delacretaz v baletu Louskáček na scéně ND v Praze

CESTUJTE S BOHEMIA TRAVEL

EVA JANČÍK
Mobile: 0413 499 321
Email:- evajancik@gmail.com

Fejeton o bázni

Ač nerad, zahanben se musím přiznat, že jsem srábek a třasořitka. A marně si lámu hlavu, po kom tu zbabělost mám. Dědeček byl hrdina, který s nasazením života zakládal v Rusku legie, tatínek ani nehnul brvou, když v hospodě vrátil tvrdý biftek vědouc dobře, že mu v kuchyni za trest na nový plivnou, bratr se již v mládí projevil jako nebojácný zhůvěřilec, když téměř pod nosem souseda - policajta přímo v jeho pelechu zmermomocnil jeho dcerku. Dokonce jinak tichá maminka neohroženě při pohledu na sochu Stalina v elektrice nahlas prohlásila, že to vypadá jako fronta na maso a že pan Stalin předbíhá… Jenom já jsem z nějakého důvodu hrozný zbabělec, který se bojí takřka všeho.

Mně se rozbuší srdce, zvlhnou mi dlaně, před očima se mi udělají mžitky a žaludek se sevře do ocelových kleští když vidím hada, pavouka, myš nebo ploutev v moři. Kvůli hrůze z výšek sveřepě odmítám chodit kamkoliv, kde se pode mnou otevře více než dvoumetrová hlubina, zásadně odmítám lézt na rozhledny a provazový most přes potok znamená pro mě konec procházky. S řízením auta je to jakbysmet. Neustále žiji v hrůze, kdy mně selžou brzdy nebo kdy se zřítíme ze stráně lemující vozovku. Navíc se samozřejmě jako téměř každý chlap hrozně bojím manželky. Z čeho však mám hrůzu úplně největší je létání.

Vím, že nejsem sám, kdo si nedovede logicky vysvětlit jak něco tak obrovského, těžkého a železného jako třeba „jumbo“, se dovede odpoutat od matičky země a zůstat předlouhé hodiny ve vzduchu a co navíc, že dovede letět ve strašné výšce deseti kilometrů. Při pouhém pomyšlení na let propadám neuvěřitelné panice, kterou se obyčejně snažím zmírnit požitím koktailu kořalek, vallia a spacích prášků. Než zaberou, snažím se sám sobě namluvit, že je mnohem více životů ztraceno za volantem automobilu než při leteckých nehodách, že je v letadle všechno pečlivě zkontrolováno a že zkušení piloti se zrovna tak jako já nechtějí zabít v hořících troskách letadla. Pak mi hrůzou ztuhne krev v žilách a po skráních mi začnou téct čůrky potu, když si uvědomím, že tímto způsobem však radostně s představou v ráji na ně čekajících panen chtějí ukončit jak životy své, tak životy nevinných pasažérů vousatí arabští teroristé. Toto hrozné pomyšlení spojené s nechutí cestovat letadlem rovněž způsobí zvýšenou frekvenci návštěv toalety, která se nejméně hodinu před letem stává mojím nejvyhledávanějším místem.

Během těchto nepřetržitých návštěv obyčejně s úlevou zjistím, že nejsem sám. Člověk se totiž v letištních prostorách zrovna tak jako na toaletě střetává s lidmi stejně pobledlými jako jsem já. Oproti mně se však tito lidé snaží dělat jakoby nic. Jejich tváře pak upřeně civí do novin při řevu motorů na rozjezdové ploše a to, že jsou zrovna takoví zbabělci jako já, se projeví tím, že noviny čtou vzhůru nohama a stránky se třesou jako osika.

Je vskutku zajímavé poohlédnout se před startem kolem sebe. Za dobu létání proti své vůli jsem lehce dovedl rozpoznat spolucestující, pro které je let spojen s neutuchající hrůzou. Kromě výše zmíněných čtenářů jsou to cestující, kteří se v sedadle nervózně vrtí jako holub na báni, objednávají si jednu whisky za druhou, bedlivě naslouchají zvuku motorů a vrhají zraky plné panické hrůzy kolem sebe, aby se ujistili, jestli ostatní také slyší, že je něco v nepořádku. Jsou to pasažéři, kteří podobně jako já při startu zavírají oči a potichu mumlají modlitby ke svému bohu, přičemž doufám, že to neni Allah, protože to pak přestává všechna legrace. Teprve když letadlo nabere výšku, zmírní se jekot turbín, které pilot při startu vytočí na plné obrátky a kabinu zalije svit slunce, se většina cestujicích zklidní. Náhle se všichni tváří náramně spokojeně a pouze skalní poseroutkové stále naslouchají motorům, navštěvují miniaturní toalety, kde navzdory zákazu kouří jednu za druhou a roztřeseným hlasem vykládají spolupasažérům, jaké bylo štěstí, že při startu neselhaly motory, protože to pak nikomu nepomůže ani svěcená voda.

Já, abych si dodal odvahy a získal sebevědomí, obyčejně přemluvím jednu z krásných letušek, aby mně dovolila navštívit flight deck, kde pak s piloty hovořím o své hrůze z létání a očekávám, že mě vyvedou z omylu a uklidní mé těžce pocuchané nervy. Ti se většinou snaží jak mohou, leč bezvýsledně, protože pohled na desítky roztodivných budíčků a ručiček ve mně naopak vzbudí neomylné přesvědčení, že se zákonitě něco při letu musí polámat. Elegantní kapitáni se obyčejně jenom smějí a ujišťují mě, že se to stát téměř nikdy nemůže, aniž by si uvědomili, že slovíčko “téměř” ve mně ještě více utvrzuje utkvělou představu, že se katastrofa stát nejenom může, ale navíc ještě přímo teď. Zjištění, že tak velikánské letadlo řídí jenom dva piloti - kampak se asi poděl navigátor a inženýr - mě zneklidní natolik, že si s vlasy vstávajícími na hlavě představuji, jaká to bude panečku mela, když kapitán pozře zkaženou uzenku a prvního oficíra rozčílením, že je na to sám, klepne pepka.

Moje hrůza většinou pozvolna odchází teprve potom, co začne zabírat směsice barbiturátů a alkoholu, já upadnu v tvrdý a bezesný spánek a je mi všechno jedno. Hluboký spánek je však přerušen změnou ve zvuku motorů při přistávajících manévrech. V té chvíli se vrátí i hrůza vyvolaná představou jak delikátní a nebezpečné tyto manévry jsou a že když si při nich třeba kapitán kýchne, při čemž zavře oči, tak jsme všichni v pěkné bryndě. Krevní tlak se mi sníží teprve když je letadlo už nizoučko nad zemí a zhluboka si vydechnu, když letoun usedne na přistávací plochu, protože si myslím, že nebezpečí je zažehnáno. Teprve po zhlédnutí dokumentárních filmů o leteckých katastrofách jsem si uvědomil, že je úplně jedno, padne-li to z výšky deseti kilometrů nebo z pěti metrů, neboť všichni stejně zahynou potupnou smrtí v plamenech letadla…

Ve snaze hrůzu z létání překonat nebo se s ní nějakým způsobem vyrovnat jsem dokonce absolvoval speciální kurz pro zbabělce, kteří se při pomyšlení na let chvějí jako nešťastník před popravou, ale v rámci zaměstnání létat musí.

Bohužel kurz se mnou ani nehnul. Naopak. Nepomohla nadlidská snaha instruktora v nažehlené uniformě letecké společnosti Qantas probudit ve mně důvěru ke všemu, co s létáním souvisí. Když mě strčil do simulátoru a nařídil abych za husté mlhy přistál v Melbourne, roztřásla se mně nejen kolena, ale dokonce i brada, po tvářích se rozkutálely kuličky slz plných studu a úkol jsem odmítl vykonat. Pohled na trup letadla protkaného osmi kilometry drátů a drátečků mě jenom utvrdil v názoru, že neexistuje, aby jedna z těchto žilek nutných pro životaschopnost letadla, nezklamala. Instruktor se v žádném případě neměl zmínit o tom, že podle statistik nejsme sami, kdo se bojí létat, protože samotní piloti prý mají před startem nepříjemné pocity hraničící s bázní! Kurz jsem sice dodělal, dokonce mám na to bumážku, ale do letadla mě už nikdo nedostane. Zvláště nyní, když jsem důchodce a létat v rámci zaměstnání nemusím.

Díky mojí averzi k létání vidím ze světa sice starou belu, ale zato mám teď nervy z ocele a vůbec mi nevadí plahočit se nekonečné kilometry po krásách Austrálie za volantem terénní Toyoty. V duchu se však obdivuji a tiše smekám před všemi pošetilci, kteří si neuvědomují strašné riziko spojené s létáním a bláhově usedají do podezřelých letadel ještě podezřelejších společností, se kterými se trmácejí po světě. Těmto statečným lidem držím palce, aby o svých cestách mohli svým milým vyprávět.

Ivan Kolařík OAM

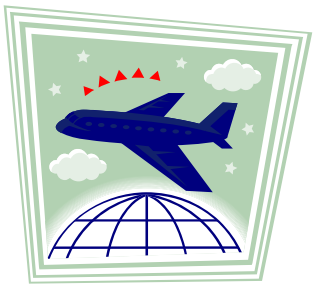

Návštěva

Mámu za mnou pustili, až když dosáhla důchodového věku. To bylo v roce sedmdesát sedm, kdy už byl táta sedm let po smrti. Umřel v roce sedmdesát, asi mu ta sedmička byla souzená, protože se narodil sedmého ledna a těsně před tímto datem i zemřel. Té poslední sedmičky se už, bohužel, nedožil. Mámu jsem za námi pozval hned jak jsme koupili dům v Colytonu, ale musela čtyři roky čekat na dovršení důchodového věku. Pak ji režim za mnou pustil v naději, že se pomátne a v Austrálii zůstane. Tím by československému eráru ušetřila vyplácení svého důchodu, ale tak chytrá byla máma taky. „To by se jim hodilo“, říkala opovržlivě, „ abych přišla o důchod, na který jsem si celý život platila! Tůdle!“ a po třech měsících se hrdinně vrátila do země, která na ni zkoušela takovouhle habaďůru...

To ovšem přišlo později. Nejprve jsem ji musel vyzvednout z letiště. Letadlo přistálo na čas a brzy už začali chodit cestující z transitu ven, kde na ně čekali příbuzní včetně mne. Chodilo to chodilo, do náruče si padalo, jen máma pořád nikde. Nedočkavě jsem vyhlížel a stále nic. Nakonec přestali cestující chodit a já jsem značně znervózněl. Dobře jsem věděl, že jazykově na tom není nejlépe ač pocházela ze Sudet. Německy už nerozuměla i když v mládí se jakž takž domluvila, ale to bylo především proto, že většina sudetských Němců tenkrát česky rozuměla. Anglicky uměla máma jen dvě slova. Jés a Nou. Konečně se vynořila z celního oddělení! Tlačila vozík s kufrem a strašně bulila. Přeskočil jsem brlení, protože jsem myslel, že se jí stalo něco hrozného.

„Stanoušku“, plakala usedavě, „voni mně vzali houby! Takový krásný, voňavý, Jarda Šimůnků (manžel mé sestřenice Blanky) je pro tebe sušil... bú, bú... a voni mně je vzali!“

Naštval jsem se, postavil mámu do rohu s povelem jak pro psa, čekej(!) a vrhl se do transitního oddělení i když se to nesmělo. Brzy jsem našel uředníky, kteří houby zabavili. Hájili se tím, že do Austrálie se nesmí vozit jídlo a jiné organické látky, v kterých by se mohly ukrývat choroby, které tu ještě nemáme. Na to že je zákon! To jsem musel uznat, ale po vysvětlení, jak na tom je máma psychicky a že přijela z komunistické země a nic jiného jí sebou vzít nepovolili, se úřednice smilovala a napsala potvrzení na zabavené houby. Abychom se dostavili po šesti nedělích do karanténního oddělení a pokud v houbách nic do té doby nevzklíčí, tak si je můžeme vzít domů. Vrátil jsem se k mámě jako vítěz radostně mávaje bumážkou!

Po šesti nedělích jsme tedy zajeli do karanténního oddělení, které se tenkrát nacházelo v prostorách Darling Harbour. Zde jsem se vytasil s potvrzením a pak sledoval, jak úředníci lítají. Přece jen jsme tenkrát ještě byli demokratická země a byrokraté si nedovolili, co si dovolí dnes. Nakonec správní úředník přišel a schlíple přiznal, že naše houby nemůže najít. „Prostě se ztratily!“

Dal jsem k dobru historku s komunisty a jak mámu pustili až v důchodu a všechno, co jí povolili mně přivézt, byly ty sušené houby...

Úředník se poškrabal na hlavě: „Kolik jich bylo“?

To jsem nevěděl, ale předpokládaje, že moc ne, odpověděl jsem: „Asi kilo a půl, víc jak dvě kila to určitě nebylo.“

„Podívejte, máme tu nějaké čínské sušené houby, kdyby vám to nevadilo, dal bych vám je náhradou?“

Přeložil jsem nabídku mámě, která začala na úřednika mluvit česky.

„Mámo, von ti nerozumí!“

„To vím taky, že mi všechno nerozumí...“

„Von ti nerozumí vůbec...“

„To mi nepovídej, že nic nerozumí?“

„No fakt, nerozumí! Ani slovo!“

„To mi nevykládej, že ani slovo!“ odmítala máma mé vysvětlení, vzpomínajíc zřejmě na Sudeťáky a dál mlela svou k úředníkovi.

„Tak jo, tak my to vezmeme! Já jen doufám, že ty čínské houby voní stejně dobře jako ty naše?“ Zoufale jsem za jejími zády pokrčením ramen naznačoval, že jako za nic nemůžu a omluvně kýval hlavou: „Yes, we take it!“

Nikdy by mě nenapadlo, že sušené houby váží tak málo, že na kilogram nebo dva(?) je třeba tří středně velkých pytlů! Úředník je přinesl a položil na pult.

„Proboha, Stanoušku, vždyť já měla jen takovej malej pytlík! Pane, prosím vás, no... to... to jste moc hodnej, že nám dáváte tolik hub, ale to my nemůžeme sníst! Myslíte, že to vydrží dlouho? Jo? Já bych řekla, že houby vydrží i několik let? Že ano? Jo, taky si to myslím!“

Máma mlela, já kýval hlavou za jejími zády a úředník neustále opakoval: „Yes, yes madam, yes...“

Když jsme vycházeli z budovy, máma mi pohrdavě řekla: „ No vidíš, a ty sis myslel, že mi nerozumí ani slovo! Tůdle!“

Houby jsme pak přidávali do všeho po dobu dvou let. Děti ještě mnoho měsíců volaly na každé letadlo, které uviděly na obloze: „Ahoj babičko!“, což bylo všechno, co je máma dokázala česky naučit a nejstarší syn nechce o houbách slyšet ještě ani dneska, natož aby je jedl. Mne ovšem na celém případu nejvíce zajímalo to, co jsem se nikdy nedozvěděl. Co karanténní úředníci nabídli tomu Číňanovi, který si tam přišel pro své tři pytle hub. Pokud mezitím našli ty naše, pochybuji, že ho ten pytlíček uspokojil i když určitě voněl krásně, krásněji než všechny čínské houby dohromady. Vím o čem mluvím, dva roky jsem je nejen jedl, ale i čichal.

Stanislav Moc

Kulturní Perličky z Prahy

Pár dní před vydáním srpnového čísla se loučím s Prahou a rekapituluji své zážitky, mezi nimi i ty ze světa kultury a českého umění, které v Austrálii postrádám. Před letními divadelními prázdninami jsem stihla několik hezkých koncertů a představení, které mohu doporučit těm krajanům, kteří ještě letos zavítají do Čech.

Často slýchám názor, že zdejší novodobá tvorba už není to co bývávalo, když se v neblahých dobách totality musely vymýšlet skryté chytrosti a kritika tehdejší společnosti se vyjadřovala mezi řádky, ale o to sžíravěji. S tím ovšem nejen nesouhlasím, ale ani se podobnou polemikou nezabývám. Myslím, že je snad jasné, že jakákoliv svobodná tvorba je vždy lepší než tvorba v době politického útlaku. Věřím, že skuteční tvůrci a umělci budou mít vždy co říci a že kvalitní umění zůstává nadčasové.

Důkazem toho jsou zdařilé nové inscenace na stále oblíbených divadelních scénách jako je Divadlo na Vinohradech či Národní divadlo. Ve Vinohradském mne nadchlo svižné zpracování starodávného příběhu Beaumarchaiseho „Figarovy svatby“, neméně zajímavá byla moderní úprava již v šestnáctém století kontroverzní hry Johna Fletchera a Williama Shakespeara v tradičně skvělém překladu Martina Hilského „Dva vznešení příbuzní“, kterou uvádí tuto divadelní sezonu Stavovské divadlo.

Z muzikálových divadel vede na celé čáře opět divadlo TaFantastika nejen v minulém čísle zmiňovaným statečným počinem „Němcová!“, ale také již pátým rokem provozovaným muzikálem „Excalibur“, který je bezpochyb nejlepším původním českým muzikálem. Podobně kvalitní je i hudba dalšího muzikálu Michala Pavlíčka v divadle TaFantastika - „Obraz Doriana Graye“.

Do jiné kulturní kategorie spadají koncerty dvou podle mne stále nejlepších rockových skupin, byť jedné je už třicet a druhé pětačtyřicet let. Své třicetiny oslavovala legendární slovenská skupina Elán v nabité holešovické Sportovní hale. Třináct tisíc fanoušků zpívalo jedním hlasem s Elány milované hity Královna bielych tenisiek, Nesme zlí, Voda čo ma drží nad vodou...

Ve Stříbrné Skalici, kde sídlí slavný frontman Olympicu, Petr Janda, se zase sešlo kolem půldruhého tisíce výletníků z Posázaví, aby si poslechli věčně mladé písničky skupiny Olympic, které jsme měli ostatně možnost vychutnat už párkrát i v Austrálii. Vedle evergreenů jako Otázky, Dynamit, Želva, Jasná zpráva atd. zařadila skupina do svého repertoáru i skladby ze svého nového CD Sopka. Petr Janda je sice toho názoru, že při pouhých dvanácti pultónech stupnice musí být nezbytně už počty kombinací tónů dávno vyčerpané a každá nová skladba je jen jakousi kompilací některých dřívějších, přesto přináší jeho nové skladby stále krásné nové

VÁŽENÍ ČTENÁŘI —
Laskavě odstřihněte a pošlete (napište) na adresu redakce
ČECHOAUSTRALAN
P. O. Box 1008, Hawksburn 3142

Roční předplatné:- $40
Příspěvek/Dotace:-
Inzerce:-

Šeky na účet ČECHOAUSTRALAN

Email adresa:-

Změna adresy:-

variace. Během návštěvy Propasti – nahrávacího studia Petra Jandy, kdy mi nestárnoucí rocker pouštěl své úplně poslední nahrávky Modlitbu a Rock'n'Roll, jsem si jasně uvědomovala, že Janda je jedním z mála vskutku jedinečných hudebních skladatelů naší doby.

Velké tvůrčí osobnosti najdeme i mezi českými novodobými filmaři. O dalším úspěšném Hřebejkově filmu „U mě dobrý" jsem psala již v úvodníku. K režisérským velikánům patří také Juraj Jakubisko, který byl na Mezinárodním filmovém festivalu v Karlových Varech v červenci oceněn Křišťálovým glóbusem za dlouhodobý umělecký přínos světové kinematografii. Na festivalu premiérovalo jeho poslední filmové dílo – „Bathory".

Nejdražší středoevropský snímek, stál kolem 320 milionů korun a točil se téměř čtyři roky, je o Erzsébet Báthory (1560-1614), nejbohatší uherské šlechtičně, kterou označila Guinnessova kniha rekordů za největší vražedkyni všech dob. Aby zůstala stále mladá, Čachtická paní se prý koupala v krvi krásných panen. Historici nemají dodnes jasno, zda toto nařčení bylo pravdivé či ne. Jakubisko chtěl ve svém historickém thrilleru poodhrnout roušku tajemství, vyvrátit krvavou legendu a ukázat, že v době nástupu renesance šlo vlastně o politicko-mocenské intriky, jichž byla Alžběta Báthory spíš obětí než vražedkyní. Filmu předcházela mohutná reklamní kampaň, byl dabován do angličtiny ve spolupráci se špičkovými Hollywoodskými zvukaři z Oscarového zvukového studia. Výprava filmu je velkolepá, bylo v něm použito 5 000 kostýmů, Alžběta samotná měla ve filmu 82 různých převleků. Natočilo se 74 000 metrů materiálu, najezdilo cca 2 500 000 km. Ve filmu hrálo 200 herců, bylo použito asi 3000 komparzistů, 300 koní, na place se mluvilo v rámci mezinárodní produkce česky, slovensky, anglicky, francouzsky, maďarsky, turecky, rumunsky, italsky, rusky, natáčelo se na 23 lokacích - z toho 13 hradů a zámků...

Přesto jsem nemohla po zhlédnutí Bathory říci, jaký je tento film. Není ani dobrý ani špatný. Je příliš dlouhý, místy až nudný, herecké výkony mezinárodního obsazení slabé s výjimkou excelujícího Karla Rodena. Představitelka hlavní role spíš fotogenická než dramatická. Krvavé a thrillerové scény jsou zřejmě populární, pokulhávající dialog již méně. Naštěstí nechybí osvěživé Jakubiskovy obrazy - plné jeho obvyklé fantazie, poetiky i humoru. Celosvětově by snad mohl být tento film zajímavý, protože jak Američané tak Australané nemají dnes ponětí o tom, jak vypadal středoevropský středověk v celé své krutosti i historické kráse.

A to mne přivádí zpátky k tomu, že tvorba velkých umělců odráží nejen tu kterou dobu, ale zejména lidstvo, které se zas až tak nemění. Základem příběhu zůstává - co člověk člověkem - láska a nenávist, peníze a moc, politika, víra, rodina, utrpení, narození a smrt. Dokáže-li nás umělecké dílo strhnout k zamyšlení, pak je hodnotnou kulturou toho kterého národa. (sem)

Redakce ČECHOAUSTRALAN - Barbara Semenov
pdf - Blanka Arnold, webmaster - Dalibor Smetana
P.O. Box 1008, Hawksburn 3142
email adresa—bsemenov@cechoaustralan.com

ČECHOAUSTRALAN © —NEZÁVISLÝ CELOAUSTRALSKÝ KRAJANSKÝ LIST

If undelivered return to:
P. O. Box 1008
Hawksburn 3142
AUSTRALIA

Print Post Approved
PP 381712102414

POSTAGE PAID AUSTRALIA